

Museu del Cinema
Col·lecció Tomàs Mallol

Museu del Cinema - C/ Séquia, 1 - 17001 Girona - Tel.: 972 412 777 - Fax: 972 413 047

a/e: info@museudelcinema.cat i comunicació@museudelcinema.cat

Museu del Cinema
Exposició al vestíbul

15/07/2026
11/04/2027

PERE PORTABELLA

el gest crític i la resistència poètica

Iniciativa inserida a:

Amb el suport de:

Col·labora:
Filmoteca
Films59.

Museu del Cinema
Col·lecció Tomàs Mallol

Ajuntament de Girona

c/ Séquia, 1 - Girona
972 412 777
www.museudelcinema.cat

DOSSIER DE PREMSA

Ajuntament de Girona

Introducció

Crèdits de l'exposició

Biografia de Pere Portabella

Joaquim Jordà Pere Portabella, una relació de projectes inacabats

Llistat de peces, documents i contingut audiovisual de l'exposició

Acció Portabella

Pere Portabella: el gest crític i la resistència poètica

Pere Portabella entén el cinema, l'art i la política com a espais inseparables d'acció i compromís. El seu cinema es caracteritza per trencar amb les formes narratives tradicionals. Sempre atent als moviments innovadors, va col·laborar amb persones de fora del món del cinema per desenvolupar els seus projectes fílmics. La seva obra és dissident i es troba a l'avantguarda de la modernitat, mantenint una concepció del llenguatge allunyada dels estàndards habituals.

Portabella ha estat un productor transcendental, possibilitant la realització de pel·lícules com *Los Golfos* de Carlos Saura, *El Cochecito* de Marco Ferreri, *Viridiana* de Luís Buñuel i *Tren de sombras* de José Luis Guerin. A més, ha mostrat sempre una actitud política activa, participant en la política institucional com a senador electe per Girona. Va rebre l'encàrrec d'organitzar el retorn de Josep Tarradellas i fou responsable de la posada en escena d'aquells actes.

En aquesta exposició, podreu descobrir, a través de material del cineasta i de la seva productora Films 59, alguns aspectes del seu treball com a director. També repassarem la seva relació amb Joaquim Jordà, del qual commemorem la seva obra i figura amb una mostra (Joaquim Jordà, a través del mirall) coincidint amb el vintè aniversari de la seva mort. Alhora, podreu gaudir de fragments de la seva obra i del seu primer treball com a cineasta, *No compteu amb els dits* (1967).

Aquesta mostra pretén ajudar a valorar de nou la figura única d'un cineasta irrepetible.

Del 16 de juliol de 2026 a l'11 d'abril de 2027.

Exposició al vestíbul del Museu del Cinema

Entrada lliure

Horari:

ESTIU (01/07 a 31/08): de dilluns a dissabte: 10.00 a 19.00 i diumenge: 10.00 a 14.00

HIVERN (01/09 a 11/04): de dimarts a dissabte: 10.00 a 18.00 i diumenge: 10.00 a 14.00

Aquesta iniciativa està inserida a: *Acció Portabella*, un programa internacional d'activitats en ocasió dels cent anys de Pere Portabella

Producció: Museu del Cinema

Comissari i comunicació: Jordi Dorca

Coordinació: Jordi Pons

Muntatge expositiu: Rafel d'Arquer

Documentació i conservació: Jordi Vidal (films 59) i Montse Puigdevall (Museu del Cinema)

Muntatges audiovisuals: Jordi Vidal

Material exposat: Fons documental Pere Portabella dipositat a la Filmoteca de Catalunya

Càmeres exposades: Museu del Cinema

Audiovisuals gentilesa de : Films 59

Agraïments: Família Portabella, Jordi Vidal (Films 59), Jordi Balló i Xarxa Territorial de Museus de les Comarques de Girona

Acció Portabella és un iniciativa de: Ministeri de Cultura, Generalitat de Catalunya, Institut Català de les Empreses Culturals, Filmoteca de Catalunya i Filmoteca Espanyola

Pere Portabella ha compaginat, al llarg de la seva vida, el treball cinematogràfic amb una intensa dedicació a la política. Nascut a Figueres l'any 1927 en una família d'idees conservadores que va viure els assalts d'incontrolats durant la Guerra Civil. Per fugir del perill, el seu pare, Lluís Portabella, va marxar primer a Burgos i després a Salamanca, on va treballar com a traductor de premsa per al govern provisional del general Franco.

Un cop acabada la guerra, la família es va traslladar al carrer de Balmes de Barcelona, on van tenir Antoni Tàpies de veí. L'entrada en el sector de la fabricació de iogurts va assegurar el futur econòmic familiar, i Portabella es va criar en aquest ambient benestant. Aquesta influència va marcar els seus primers anys, especialment l'educació a les Escoles Pies de Balmes, un model que ell denostava. Tot i que va començar estudis universitaris de química a Madrid, no va acabar cap carrera.

Els anys de formació i el grup Dau al Set

Per a Portabella era essencial el contacte amb cercles interessats en l'art i la literatura com a via d'accés a altres realitats. A Madrid es va relacionar amb el pintor Antonio Saura i l'escultor Eduardo Chillida, i hi va coincidir temporalment amb Antoni Tàpies i Joan Ponç.

A la segona meitat dels anys cinquanta, ja a Barcelona, va entrar a formar part del grup de la revista *Dau al Set* juntament amb Tàpies, Modest Cuixart i Joan Brossa. Aquest col·lectiu defensava una actitud artística de caràcter neosurrealista. Com que vivien a prop, es reunien habitualment a les seves cases per parlar de cinema, art i literatura, llegir poesia, fer jocs de mans o organitzar petites actuacions teatrals. Tot i que inicialment pensava dedicar-se a l'escultura, Portabella va renunciar aviat als projectes tridimensionals per decantar-se pel cinema. Amb tot, les seves idees escultòriques ja anunciaven els aspectes més conceptuals de la seva obra posterior.

Films 59: Producció

El seu primer pas en el cinema va ser amb el fotògraf Leopoldo Pomés. Van intentar rodar un documental sobre toros, però el van abandonar en adonar-se que les imatges eren massa estètiques i ennoblien la tauromàquia. Posteriorment, van realitzar un segon documental dedicat al flamenc, protagonitzat per La Chunga, on Portabella s'encarregava d'organitzar el rodatge amb l'assessorament tècnic de Carlos Saura. Poc després, Saura li va mostrar el guió de *Los golfos* i Portabella va decidir produir-la, iniciant així la seva etapa professional en la indústria.

A Madrid, on va fundar la productora Films 59, es va trobar un ambient diferent del de Barcelona. A Catalunya es mantenia una línia divisòria clara entre els guanyadors de la Guerra Civil i la resta de creadors; a Madrid, en canvi, les relacions estaven menys compartimentades. Portabella va optar per una estratègia possibilista, aprofitant els reduïts marges legals que ofería l'Estat, alhora que apostava per una estètica realista vinculada a posicions progressistes. Aquesta opció pel realisme l'apropava als cercles crítics de Madrid, però l'allunyava de l'avantguarda barcelonina. Com a productor, va intentar defugir sempre la rutina i les fórmules establertes.

Aquesta voluntat de remar a contracorrent ja és visible a *Los golfos* (1959), primera producció de Films 59 i debut en el llargmetratge de Carlos Saura, que recorre a fórmules neorealistes i evita el melodrama. La seva segona producció va ser *El cochecito* (1960), dirigida per Marco

Ferreri a partir d'un text de Rafael Azcona. Basada en el conte "Paralítico", la pel·lícula atacava la falsa imatge de la realitat que difonia la nova política del règim.

L'any 1960, Portabella i Saura van viatjar a Canes per presentar *Los golfos* i hi van conèixer Luis Buñuel. Portabella li va proposar de tornar a rodar a Espanya, on el director aragonès no treballava des de la República. Buñuel va acceptar l'oferta per dirigir *Viridiana*, la història d'una novícia que es transforma moralment i sexualment en entrar en contacte amb el món. El finançament va anar a càrrec del mexicà Gustavo Alatrisme —marit de la protagonista, Silvia Pinal—, i al projecte es va sumar la productora UNINCI, pròxima al PCE. *Viridiana* es va convertir en una obra fita del cinema universal. Projectada a Canes sense que les autoritats espanyoles n'haguessin vist una còpia completa, va guanyar la Palma d'Or i va deslligar un escàndol polític i religiós majúscul. La reacció de Madrid i del Vaticà va ser fulminant: el film va ser prohibit a Espanya i Films 59 es va veure obligada a tancar, deixant diversos projectes interromputs.

El retorn a Barcelona

Després de la fallida de la productora, Portabella va tornar a Barcelona i es va aliar amb Jacinto Esteve, de qui va produir el curtmetratge *Alrededor de las salinas* (1962). Junts van planejar el projecte *Lejos de los árboles*, un assaig sobre l'endarreriment atàvic espanyol, però les dificultats econòmiques i les discrepàncies estètiques van apartar Portabella del film, que no es va enllestir fins al 1970.

Aleshores va tenir lloc un fet decisiu: el director italià Francesco Rosi el va contractar en saber que havia rodat sobre tauromàquia. A *Il momento della verità*, un film que explorava la dimensió social del toreig, Portabella va exercir de coguionista i coautor dels diàlegs, va seguir tot el rodatge i va participar en el muntatge a Roma.

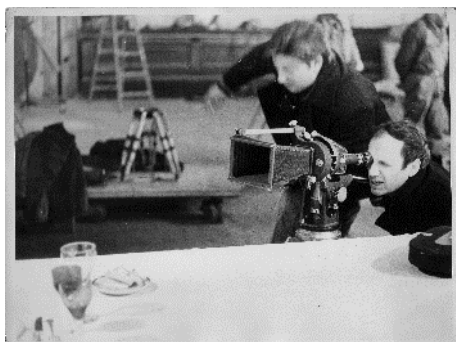
A la tornada d'Itàlia, va rebre l'encàrrec de realitzar un film d'una hora per a la televisió sobre un personatge espanyol. Després de valorar la figura de Picasso, va triar el torero Luis Miguel Dominguín. Juntament amb Joaquín Jordà va escriure el guió de ficció *Humano, demasiado humano*, que finalment no va prosperar. Tots dos van col·laborar en un segon projecte, *Guillermína (La viuda alegre)*, sobre la decadència d'una dona davant la indiferència de l'alta burgesia catalana. El guió incloïa la presència de Joan Brossa i Modest Cuixart interpretant-se a si mateixos, un indicatiu del camí que Portabella estava a punt d'emprendre.

Aquest darrer guió va tancar una etapa. El cineasta, decidit a dirigir, se sentia insatisfet amb les servituds de la narrativa cinematogràfica professional, que considerava que manipulava la realitat per crear una falsa crònica. Va decidir començar de zero i buscar la col·laboració de creadors aliats a les rutines de la indústria per construir un llargmetratge arrelat a la realitat cultural del moment. Va ser en aquest context que va reprendre la relació amb Joan Brossa, que ja havia exercit una mena de mentoria antinarrativa en les reunions de Dau al Set.

A partir del 1962, els canvis econòmics i les obertures del règim per promoure un cinema de qualitat de cara als festivals internacionals van afavorir l'aparició del Nuevo Cine Español i, a Catalunya, de l'Escola de Barcelona. Tot i que Portabella s'hi va sumar inicialment, de seguida se'n va distanciar. A finals de 1967, va conèixer el pianista Carles Santos als estudis La Voz de España, una trobada clau. Portabella va produir diversos curtmetratges experimentals de Santos, com *L'àpat* o *La cadira*, peces properes a l'esperit Fluxus i a l'art conceptual que exploraven la relació entre el so i la imatge, una recerca que influiria en tot el seu cinema posterior. Santos, format acadèmicament però allunyat del perfil de músic

convencional, va viatjar a Nova York, on va conèixer John Cage i va viure la transició cap al minimalisme i el conceptualisme. Al seu retorn, va compondre la música de *Concert irregular* —a partir d'un text de Brossa—, amb posada en escena de Portabella. Santos es va convertir en un col·laborador indispensable i en un dels trets definitoris de la seva obra.

Inicis en la direcció

Del diàleg amb Brossa va néixer el seu primer curtmetratge com a director, *No compteu amb els dits* (1967), que utilitzava l'espai dels espots publicitaris per explorar-ne el llenguatge i les implicacions socioeconòmiques. El film va tenir un gran impacte; va comptar amb un cartell d'Antoni Tàpies, la fotografia de Luis Cuadrado, el protagonisme de Mario Cabré i la música de Mestres Quadreny interpretada per Carles Santos.

El seu primer llargmetratge, *Nocturne 29* (1968), va aprofundir en aquestes troballes formals a través d'una estructura fragmentària en mosaic sobre la vida d'una dona burgesa (Lucía Bosé), repetint el mateix equip de col·laboradors.

El rodatge de *Nocturne 29* va coincidir amb una etapa de forta agitació. El gener de 1969, davant les protestes universitàries, Franco va decretar l'estat d'excepció. Influint per aquestes tensions i pel Maig del 68 europeu, Portabella va abandonar les vies possibilistes per treballar al marge de les estructures oficials, una decisió que responia tant a la censura com a una aposta estètica radical.

Aquest gir es va fer palès en l'homenatge a Joan Miró organitzat pel Col·legi d'Arquitectes de Barcelona el 1969. Portabella va realitzar tres films per a la mostra: *Aidez l'Espagne* (Miró 37), *Premios nacionales* (que no es va exhibir) i *Miró l'altre*. En aquest últim, va immortalitzar l'acció conceptual de Miró, que va pintar els vidres de la planta baixa de l'edifici i després en va esborrar l'obra públicament.

L'any 1970, Portabella va dirigir una de les seves obres fonamentals: *Cuadecuc, vampir*. Aprofitant que Jesús Franco rodava a Alacant i Barcelona *Count Dracula*, protagonitzada per Christopher Lee, Portabella va filmar paral·lelament per crear un assaig independent sobre els mecanismes de representació del cinema. Rodada en 16 mm invertible de gran contrast i aspecte granular, la pel·lícula es mou entre el document i la ficció, acompanyada d'una banda sonora abstracta de Carles Santos feta de sorolls industrials i música clàssica distorsionada. El film va rebre de seguida un gran reconeixement en els circuits d'avantguarda de Canes, Nova York i Londres.

Aquesta línia va continuar amb *Umbracle* (1971), protagonitzada de nou per Christopher Lee. L'obra, complexa i fragmentària, integrava imatges de manifestacions obreres i càrregues policials com un artefacte crític contra la normalitat que pretenia projectar el règim. Amb música de Santos i guió de Brossa, la pel·lícula va ser prohibida per la censura espanyola i només es va poder veure de manera clandestina o a l'estranger.

El parèntesi polític

En paral·lel a la creació artística, Portabella va intensificar el seu compromís polític. El novembre de 1971 va ser un dels promotors de l'Assemblea de Catalunya, plataforma clandestina que unificava l'oposició antifranquista sota quatre eixos: llibertats democràtiques, amnistia, la recuperació de l'Estatut de 1932 i la coordinació amb les forces democràtiques de la resta de l'Estat. Per al cineasta, la política era la continuació

del seu treball artístic per altres mitjans. Aquesta militància li va costar detencions i sancions econòmiques.

L'any 1976, immediatament després de la mort de Franco, va realitzar *Informe general sobre algunas cuestiones de interés para una proyección pública*. Aquest llargmetratge documental ofería una radiografia de la Transició sense veu en off, deixant que figures com Felipe González, Santiago Carrillo, Jordi Pujol o Manuel Fraga exposessin directament les seves posicions davant la càmera. El film qüestionava el relat oficial d'un procés pacífic i modèlic, acompanyat d'una presència musical gairebé invisible de Carles Santos per cedir tot el protagonisme a la paraula. Després d'*Informe general*, Portabella va obrir un parèntesi cinematogràfic de més de deu anys per dedicar-se a l'activitat institucional. L'any 1977 va ser elegit senador a les primeres eleccions democràtiques dins la candidatura de l'Entesa dels Catalans, i el 1980 va esdevenir diputat al Parlament de Catalunya, escó que va mantenir fins al 1984. Durant aquest període, es va centrar en la tasca parlamentària, la reconstrucció de la Generalitat i el disseny de les noves polítiques culturals del país.

Retorn a la direcció

El retorn al llargmetratge es va produir el 1989 amb *Pont de Varsòvia*, una reflexió sobre la memòria de l'Europa contemporània i la responsabilitat de l'intel·lectual davant la història. El film, escrit en col·laboració amb Carles Hac Mor i fotografiat per Tomàs Pladevall, combinava fragments clàssics amb intervencions de Carles Santos.

A partir dels anys noranta, la seva trajectòria va rebre un ampli reconeixement internacional amb cicles i retrospectives en museus d'art contemporani de tot el món. L'any 2001, la Generalitat de Catalunya li va concedir el Premi Nacional de Cinema. Des de la presidència de Films 59, refundada com a plataforma de suport, va continuar impulsant projectes de nous creadors compromesos amb el risc formal.

L'any 2007 va estrenar *Die Stille vor Bach*, una indagació poètica sobre la música de Johann Sebastian Bach i la seva vigència a l'Europa actual, allunyada dels codis del *biopic* tradicional. La pel·lícula es va presentar al Festival de Venècia amb una excel·lent acollida de la crítica.

Finalment, el 2015 va dirigir *Informe general II. El nuevo rapto de Europa*, on reprenia el mètode d'indagació del film de 1976 per analitzar la situació social, política i cultural de l'Espanya posterior a la crisi econòmica.

L'any 2008, seguint aquesta línia de depuració formal, va rodar el curtmetratge *Mudanza*. En aquesta obra, filmada a la Huerta de San Vicente —la casa museu de Federico García Lorca a Granada—, Portabella registra el buidatge complet de la casa, els mobles i els objectes personals del poeta. El film es converteix en un gest conceptual sobre l'absència, la memòria històrica i el pes del passat a través del silenci i de l'espai arquitectònic despullat.

La carrera de Pere Portabella es defineix per una estricta coherència formal i cívica al llarg de més de cinquanta anys. La seva figura es manté com un testimoni de la capacitat de la cultura per intervenir críticament en la realitat, actuant sempre a contracorrent de les modes i del mercat.

Joaquim Jordà–Pere Portabella: una relació de projectes inacabats

Jimena. L'intent fallit de crear una pel·lícula anticid

El 1961, el director Marco Ferreri va proposar un nou projecte. En aquella època, el productor Samuel Bronston havia creat una mena de petit Hollywood a Las Rozas (Madrid), on s'havia rodat *El Cid*, protagonitzada per Charlton Heston i Sophia Loren. La idea de Ferreri era crear un "anti-Cid" que contrastés amb aquella gran producció americana. Mario Camus, Francisco Regueiro i Joaquim Jordà van escriure el guió d'aquesta proposta alternativa, titulada *Jimena*, que havia de dirigir el mateix Regueiro.

Pere Portabella, que acabava de produir *El cochecito* (1960) de Ferreri, es va sumar a la iniciativa. El film havia de comptar amb un equip tècnic i artístic format per alumnes de l'EOC (Escuela Oficial de Cinematografía). Però el projecte va ser rebutjat per la censura franquista i no es va arribar a realitzar. Portabella en va vendre els drets a UNINCI, la tercera productora implicada, propera al Partit Comunista, que tampoc va poder tirar-lo endavant.

Aquell mateix procés va coincidir amb l'escàndol de *Viridiana* al Festival de Canes i amb la fi d'UNINCI. Després de guanyar la Palma d'Or en representació d'Espanya, el Vaticà va titllar la pel·lícula de sacrílega i blasfema. La resposta del règim de Franco va ser immediata: va destituir el director general de cinema, va prohibir el film i va ordenar destruir-ne el negatiu. Com a càstig, la dictadura va vetar qualsevol llicència o ajut econòmic a la productora. Asfixiada per l'administració i sense marge legal per treballar, UNINCI va haver de tancar el 1962.

Humano demasiado humano... i Guillermina

El 1964, el director italià Francesco Rosi —famós per *Salvatore Giuliano*, una pel·lícula sobre els orígens de la màfia— volia tirar endavant un nou projecte: *Il momento della verità*, que exploraria la dimensió social del toreig. Rosi va demanar a Portabella que treballés com a coguionista, però finalment aquest també va acabar participant en el rodatge, el muntatge i la postproducció.

De tornada d'Itàlia, Portabella tenia la idea de fer un film sobre un gran personatge. Dubtava entre Picasso i Luis Miguel Dominguín, i finalment es va decantar pel torero. Per al guió va treballar amb Joaquim Jordà, situant el personatge enmig d'una lleu ficció. Com recordava el mateix Portabella: "quan ho va llegir Luis Miguel em va dir que era un cínic —dit per ell, era un compliment— i el projecte no es va fer".

Tot i que aquesta idea no va prosperar, Jordà i Portabella encara van treballar en un segon projecte, *Guillermina (La viuda alegre)*, la història de la caiguda d'una dona —que es podria subtítular "de Pedralbes a les Rambles"— enmig de la indiferència de la seva pròpia classe social, l'alta burgesia catalana. El més destacat del guió era que, en un moment determinat, Joan Brossa i Modest Cuixart hi apareixien interpretant-se a ells mateixos, una presència que semblava anunciar el que vindria poc després.

Com que el productor Elías Querejeta no es pronunciava sobre la viabilitat d'aquell guió, mentre esperaven resposta van decidir treballar en un altre projecte. Finalment, Querejeta tampoc va aprofitar el text sobre Dominguín.

El guió de *Guillermina* va marcar el final d'una etapa de col·laboració. Portabella, cada cop més interessat a passar a la direcció, se sentia decebut amb la manera de treballar de Jordà, a qui retreia seguir massa de prop les convencions de l'escriptura cinematogràfica professional. Jordà ho recordava així: "els mesos en què vaig escriure aquests dos guions els vaig viure gairebé a casa de Portabella, que era fantàstic, potser la persona més acollidora que mai he trobat".

L'origen col·lectiu de *No compteu amb els dits* i *Dante no es únicament severo*

El 1966, Ricardo Bofill, Jacint Esteve, Pere Portabella, Carles Durán i Gonzalo Suárez van idear un projecte conjunt: cadascú rodaria un curtmetratge en 16 mm que, un cop ampliat a 35 mm, formaria part d'un llargmetratge atípic.

Gonzalo Suárez va començar a treballar en la seva peça, *El horrible ser nunca visto*, però la manca de pressupost va impedir sonoritzar-la, i el curt no es va arribar a projectar mai.

Dels quatre curtmetratges previstos inicialment, finalment només se'n van concretar dos: el de Jacint Esteve i el de Joaquim Jordà. El de Ricardo Bofill es va descartar perquè el cineasta havia optat per un format quadrat, incompatible amb la resta de films.

A més, van sorgir desavinences personals entre Esteve i Portabella arran de la decisió d'Annie Settimo —aleshores parella d'Esteve i mare dels seus dos fills— d'anar-se'n a viure amb Portabella, fet que va trencar la relació entre tots dos. Tot i que Jordà va intentar mantenir Portabella dins el projecte plantejant el llargmetratge com una suma de peces independents, la seva participació finalment no va prosperar. La seva peça es va acabar rodant al marge del projecte conjunt i va rebre el títol de *No compteu amb els dits*.

Aquest va ser el primer curtmetratge de Pere Portabella com a director. Nascut de la col·laboració amb Joan Brossa, el projecte buscava allunyar-se de les rígides normes de la indústria tradicional. Per aconseguir-ho, es van inspirar en el format dels anuncis publicitaris de l'època (els anomenats *filmets*), articulant una sèrie de microhistòries que oferien una mirada crítica sobre el llenguatge del consum.

La proposta va destacar per la seva originalitat visual i per comptar amb un equip de col·laboradors d'excepció: Antoni Tàpies va dissenyar el cartell, Luis Cuadrado es va encarregar de la fotografia, i Josep Maria Mestres Quadreny va compondre la música, interpretada pel jove pianista Carles Santos. El polifacètic Mario Cabré n'era el protagonista.

Esteva i Jordà van rodar els seus respectius curtmetratges de manera totalment independent. Un cop acabades les filmacions, els dos autors van constatar que les peces no tenien cap relació temàtica entre si, tot i que les van considerar complementàries.

Per justificar la unió de les dues peces en un sol llargmetratge, Jordà va estructurar el muntatge a partir d'un fil conductor inspirat en *Les mil i una nits*. Amb aquest objectiu, es va rodar una seqüència inicial amb models a la Devesa de Girona, i l'emblemàtica escena final de l'operació de l'ull, concebuda com un homenatge explícit a Luis Buñuel.

Dante no es únicamente severo (1967) és l'obra seminal d'aquest projecte i va esdevenir l'emblema d'un nou corrent cinematogràfic. Trencava radicalment amb el realisme tradicional a través de la fragmentarietat, l'abstracció i la recerca de nous codis narratius d'influència estructuralista, convertint-se en el reflex fidel de la modernitat i l'estètica de la *gauche divine*. L'obra es fonamentava en la impossibilitat de la narració tradicional i en la fragmentarietat del discurs narratiu, idees properes a les teories de semiòlegs estructuralistes francesos com Roland Barthes.

Llistat de peces i documents de l'exposició

Nota sobre la procedència: Totes les peces i documents exposats, a excepció de les càmeres cinematogràfiques, procedeixen del Fons documental Pere Portabella dipositat a la Filmoteca de Catalunya.

Material documental

- Tractament de guió, guió, escaleta manuscrita i descripció manuscrita de personatges de *Humano, demasiado humano* [1966]
- Guió, escaleta i anotacions de guió de "*Guillermina, la viuda alegre*" [1966]
- Guió de "*Cuatro Skechs*" [1966]
- Carta de Jorge Semprún adreçada a Pere Portabella (07/07/1966)
- Postal de Néstor Almendros adreçada a Pere Portabella (02/06/1966)
- Guió de la pel·lícula *No compteu amb els dits* (1967)
- Fulletó promocional de Publi-Cinema *No compteu amb els dits* (2 unitats) [1967]
- Revista *Positif* sobre *No compteu amb els dits* (núm. 94, abril de 1968)
- Fotografies de rodatge i promoció de *No compteu amb els dits* (*Films 59*)
- Material de promoció: Pressbook del Festival de Venècia de *Die Stille vor Bach* [2007] (2 exemplars: un en anglès i l'altre en castellà) [2008]
- Material de promoció de *Die Stille vor Bach* [2007]: Full de sala de l'estrena del film (2 exemplars) [2008]
- Guió original de *Die Stille vor Bach* [2007]

Cartells de les pel·lícules de Pere Portabella

- Cartell original d'Antoni Tàpies per a la pel·lícula *No compteu amb els dits* (1967), dirigida per Pere Portabella.
- Cartell original de Joan Pere Viladecans per a la pel·lícula *Nocturn 29* (1968), dirigida per Pere Portabella.
- Cartell original de Joan Ponç per a la pel·lícula *Vampir –Cuadecuc* (1970), dirigida per Pere Portabella.
- Cartell original de Joan Miró per a la pel·lícula *Umbracle* (1972), dirigida per Pere Portabella.
- Cartell original de Lola Besses per a la pel·lícula *Informe general sobre unas cuestiones de interés para una proyección pública* (1976), dirigida per Pere Portabella.
- Cartell original de Daria Esteve per a la pel·lícula *Pont de Varsòvia* (1989), dirigida per Pere Portabella.
- Cartell original de Jordi Vidal per a la pel·lícula *El silenci abans de Bach* (2007), dirigida per Pere Portabella.

Aparells i equips cinematogràfics (Museu del Cinema)

Càmera cinematogràfica Arnold & Richter (Arriflex), 35 mm Origen: Alemanya, ca. 1950 (Museu del Cinema. Col·lecció Tomàs Mallol). Model similar al que es va utilitzar en els rodatges de *No compteu amb els dits* i *Nocturn 29*.

Càmera cinematogràfica Paillard Bolex H-16 Reflex, 16 mm. Origen: Suïssa, 1956 (Museu del Cinema. Donació Jan Baca Pericot). Model similar al que es va utilitzar en el rodatge de *Vampir - Cuadecuc*.

Els Ministeris de Cultura del Govern d'Espanya i el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya preparen conjuntament la commemoració del centenari del cineasta Pere Portabella (Figueres, 1927). Aquesta iniciativa té com a objectiu

posar en valor la figura del director i el seu llegat en cineastes, artistes i moviments socials en què la seva obra ha exercit una influència decisiva.

La celebració vol estendre el missatge vital, polític i artístic de Pere Portabella, basat en l'impuls del diàleg, el coratge i la centralitat de l'avantguarda, així com en la seva capacitat per generar complicitats, provocació, moviment i transformació. Es tracta d'explorar la capacitat renovada del cinema i de la pràctica artística per assumir riscos des de la radicalitat formal.

En aquest sentit, la iniciativa pretén retre un homenatge públic a Pere Portabella com a reconeixement a la seva vigència permanent, amb la voluntat de visibilitzar com les seves pràctiques continuen actuant com a motor d'activisme artístic i polític. Per aquest motiu, es proposa que el conjunt d'activitats porti per títol Acció Portabella, com a expressió d'aquesta capacitat d'actualització i d'obertura de nous relats que recuperin el paper essencial de l'actitud avantguardista. En totes les iniciatives hi ressonarà la força de l'evocació poètica.

El mateix Pere Portabella ha expressat així la seva mirada sobre aquest reconeixement: "Hem de fer coses que tinguin actualitat, vitalitat, que ens permetin avançar. És aquí on jo em sento còmode".

En aquest context, es desenvoluparà un conjunt d'activitats encadenades al llarg dels anys 2026 i 2027, any en què se celebrarà el centenari de l'artista. El plantejament c preveu que cada centre impulsor defineixi la seva pròpia estratègia, generant un relleu continuat entre les diverses propostes. Portabella serà informat de les diferents iniciatives a través del seu cercle proper, configurant així un mapa de connexions internacionals que es reflectirà en la web del centenari, concebuda com un espai visual de seguiment i relació entre agents culturals, generacions i disciplines.

Aquesta iniciativa implica diversos centres nodals de l'activitat cultural i política: centres d'art i cultura, festivals, filmoteques, laboratoris i fundacions de pensament polític i social, organismes transversals, universitats, mitjans de comunicació i col·lectius d'artistes. Tots ells esdevenen vehicles per articular aquest viatge col·lectiu del qual el Museu del Cinema es congratula de participar-hi.